

1	HENSIKT OG OMFANG	2
2	DEFINISJONER.....	3
3	SYMBOLER.....	30

1 HENSIKT OG OMFANG

Hensikten er å gi oversikt over, og forklaring til, de definisjoner, forkortelser og symboler som brukes i regelverket for felles elektro.

I forbindelse med prosjektering og bygging skal denne utgave av definisjoner, forkortelser og symboler hjelpe til å forstå terminologien.

Definisjonene og forkortelsene er ordnet i alfabetisk rekkefølge for å lette søking etter et bestemt emne/uttrykk.

2 DEFINISJONER

UTTRYKK

FORKLARING

BEGREPER	FORKLARING
A-bortflytting	Se Bortflytting.
Adgangskontroll	Installasjon, prosedyre eller rutine for å ha kontroll med hvilket personell som har tilgang til område der sikkerhetskritisk utstyr er plassert.
Aggregat	Kombinasjon av flere enkelte maskiner som er koblet sammen for et bestemt formål. For eksempel for fremstilling av elektrisk strøm.
Alarmsystemer	System for samling og overføring av diverse status og utstyrsalarmer.
Ankomstvarsling	Innretning som ringer med en klokke eller lignende når et tog med en gitt kjøreretning passerer et definert punkt.
ATC	Se Automatisk Tog Kontroll.
Audiofrekvente sporfelter:	Se Skjøteløse sporfelt.
Automatisk ordre	Ordre som utføres automatisk i overensstemmelse med bestemte betingelser.
Automatisk Tog Kontroll (ATC)	(Automatic Train Control) Et teknisk system som overfører signalinformasjon fra spor til tog og som overvåker at tog kjører etter de signaler som gis. Det skilles mellom delvis utrustet og fullt utrustet ATC.
FATC	Fullt utrustet ATC. Den overførte signalinformasjon inneholder opplysning om tillatt hastighet.
DATC	
ATC-merke	Delvis utrustet ATC, tidligere kalt ATS (Automatisk togstopp). Opplysning om tillatt hastighet benyttes ikke. Signalskilt som angir at hastighetsinformasjon kan angis med ATC-systemet.
Automatisk togveiutløsning	Togveiutløsning som skjer automatisk ved togpassasje.
Avbruddsfri strømforsyning, UPS	System for å opprettholde strømforsyning til installasjonen (eller deler av installasjonen) fra en alternativ strømkilde, slik at avbrudd i forsyningen ikke oppstår hvis ordinær tilførsel faller ut.
Avgreiningspunkt	Elektrisk knutepunkt med tre eller flere linjer uten 15 kV koblingsanlegg.

BEGREPER	FORKLARING
Avgrening	Ledning som fra bryter, line eller isolator avgrenes ned på kontaktledningsanlegget.
Avledende sporveksel	Se Dekningssporveksel.
Avledningsnivå	Toppverdien av spenningen mellom overspenningsavlederens tilkoblingsklemmer under et strømstøt, også kalt vernnivå, restspenning eller beskyttelsesnivå.
Avskjerming	Se beskyttelsesgjerde.
Avspenning	Ende av kontaktledningspart som er ført frem til og festet til mast eller annen faststående konstruksjon. Avspenningen kan være fast eller bevegelig.
Avtrekk	Ikke bærende sideuttrekk for å holde kontaktledningen innenfor tillatt utslag i kurver mellom utliggere. Avtrekket skal være isolert fra mast.
Bakgrunnsskjerm	Plate (som regel svart) plassert bak signallanternene for å bedre synligheten.
Balise	En innretning i sporet for punktvis overføring av informasjon til lok. Baliser gir informasjon om hastighet, avstand og stigning/fall. De kan også gi informasjon til togradio. En balise kan være styrbar eller fast kodet.
A-balise:	Balisen gir hastighetsinformasjon, tak- og/eller målhastighet.
B-balise:	Balisen gir avstandsinformasjon og/eller fungerer som retningsbestemmende.
C-balise:	Balisen gir avstand og fall/stigningsinformasjon.
N-balise:	Balise for posisjonsinformasjon til togradiosystemet.
P-balise:	Balisen gir tilleggsinformasjon (avstandsinformasjon) ved signalering over mer enn en signalstrekning.
Balisesignal	Signalinformasjon som overføres fra spor til tog via baliser.
Ballansearm(vippe)	Vektarm som deler det totale ledningsstrekket i et bestemt forhold mellom bæreline og kontaktråd.
Ballastmotstand	Ohmsk motstand mellom skinnestrengene, representert ved sville og ballast.
Baneprioritet	Banenettet klassifiseres i prioriteter hovedsakelig basert på:Dagens bruk av jernbanenettet, forventet trafikkmessig vekst og samfunnsmessig nytte.

BEGREPER	FORKLARING
Banestrøm	Den elektriske strøm som brukes til elektrisk fremdrift av tog og oppvarming av rullende materiell.
Bardun	Stålline for avstiving av mast.
Bardunanker	Flat, rund betongskive eller fundament som nedgraves for forankring av bardun.
Bardunbolt	Bolt i fjell for forankring av bardun.
Basestasjon	Fysisk sted ute der det er plassert fastmontert radioutstyr, mast og antenner.
Batteri back-up	Reservebatterier som automatisk forsyner teleteknisk anlegg ved utfall av primærstrømforsyning.
Batteribank	Samling av batterier for å oppnå ønske kapasitet.
Begynnelsepunkt	Signal som markerer begynnelsen på en togvei eller skiftevei.
Belagt sporfelt	Et sporfelt som er elektrisk kortsluttet gjennom akslene på rullende materiell, kontaktmagneter eller lignende.
Bendsling	Feste av ledning til isolator med tråd eller spiral.
Beskyttelsesgjærde	Stengsel i godkjent utførelse for å hindre adgang til spenningsførende deler.
Beskyttelsesjord	Varig ledende forbindelse fra utsatte anleggsdeler til jord eller andre ledende gjenstander som i seg selv har god jordforbindelse. Beskyttelsesjordnettet skal sikre beskyttelse av mennesker mot fare som kan oppstå ved berøring av spenningsførende anleggsdeler eller anleggsdeler som kan bli spenningsførende som følge av feil.
Beskyttelsesleder	Leder som, for å forhindre farlig støt, forbinder utsatte deler og andre ledende deler til: hovedjordklemme/hovedjordskinne, eller jordelektrode, eller jordet punkt eller kunstig nøytralt punkt i strømkilde.
Beskyttelsesseksjon	Kort seksjon mellom en spenningsførende og en jordet seksjon; den er normalt utkoblet uten å være jordet.
Beskyttelsesskjerm	Se Skjerm.
Betjent sporveksel	En sporveksel som sporskifter holder oppsyn med fra umiddelbar nærhet. Sporvekselen er utstyrt med tungelåsning eller klave.
Bevegelig avspenning	Forankring av en ledningspart som gir konstant ledningsstrekke ved temperaturvariasjon.
Bevoktet planovergang	Planovergang med stengsel som er betjent av grindvakt.

BEGREPER	FORKLARING
Bitfeilrate	Forholdet mellom antall mottatte feilaktige bit og det totale antallet bit som ble sendt.
Blokkkontroll	Førriglinger som hindrer at en blokkstrekning frigis før positiv melding er mottatt fra nabostasjon/blokkpost om at linjen er fri, at motgående signaler står i stopp og at signalet bak toget står i stopp.
Blokkpost:	Grense mellom to blokkstrekninger.
Blokktelefon	Blokktelefonen er en utvendig telefon som benyttes av togpersonalet, for å oppnå samband med togledelsen i forbindelse med togfremføring. De er plassert ute ved alle hovedsignaler langs Jernbaneverkets spor på fjernstyrte strekninger.
Blokktelefonanlegg	Blokktelefonanlegg består av flere blokktelefoner inkl, sentral enhet/styringssystem. Og benyttes som samband mellom togpersonale og togledelse i forbindelse med togframføring.
Blokktelefonsentral	Sentral enhet i blokktelefonsystemet som benyttes til styring og riktig ruting av samtaler.
Bortflytting	Bortflytting av målpunkt ved ATC. En balise angir en ny målhastighet (stopp eller ny hastighetsgrense) som skal gjelde bortenfor nærmeste signal. Avstanden forbi signalet er bortflyttingsavstanden. A-bortflytting benyttes i forbindelse med hastighetsangivelse ved sporveksel. P-bortflytting benyttes ved gjennomsignalering. Det er angivelse av signalverdi for hovedsignal bortenfor det nærmeste hovedsignalet.
Bryterledning	Ledningsforbindelse som fører til/fra en bryter.
Bæreline	Line av kopper, kopper-stål eller bronse som kontakttråden henger i ved hjelp av hengetråder eller hengere.
CTC	Se Fjernstyring.
Dekningssporveksel	En sporveksel som er låst i en slik posisjon at den forhindrer togveier/skifteveier i å komme i konflikt med hverandre.
Delvis togveiutløsning	Togvei som løses ut etter hvert som toget passerer sporveksler i togveien.
Direksjonstag	Konstruksjon som holder kontakttråden i horisontalplanet.
Direkte førrigling	Førrigling som er resultat av direkte virkning av en førriglingsinnretning. Den er uavhengig av alle andre innretninger, og krever således ikke betjening i noen spesiell rekkefølge.
Direkte ordre	Ordre som bare kan effektueres dersom alle betingelser er oppfylt når ordren gis, f.eks. omlegging av sporveksel.

Definisjoner, forkortelser og symboler

BEGREPER	FORKLARING
Disneuter	Overspenningsvern som danner varig jordforbindelse når det opptrer en driftsfrekvent overspenning over avlederen.
Dobbeltisolert sporfelt	Begge skinnestrenger avisoleres. Banestrømmen ledes til en filterimpedansforbindelse som bevirker at banestrømmen deles i to like store deler som føres til hver av skinnestrengene. Filterimpedansen er konstruert slik at den har relativt stor impedans for sporfeltstrømmen. Sporfeltreléet tilkobles som for enkeltisolert sporfelt.
Driftsbanegård	Område hovedsakelig for drift og vedlikeholdsoppgaver av rullende materiell hvor flytting av rullende materiell foregår som skifting.
Driftsjording	God ledende forbindelse mellom et anleggs driftsstrømkrets og jord.
Drivenhet	Se Drivmaskin.
Drivinnretning	Se Drivmaskin.
Drivmaskin	Maskin for omlegging av sporveksel eller sporsperre. Den kan ha et eller flere angrepspunkter.
Drivmaskin	Maskin for omlegging av sporveksel eller sporsperre. Den kan ha et eller flere angrepspunkter.
Dvergsignal	Signal, vanligvis plassert i lav høyde, for å signalere for skiftebevegelser. De inngår også i signalering for andre togbevegelser.
Dynamisk avstand	Kortvarig avstand mellom spenningsførende del og ikke spenningsførende del når en av delene er i bevegelse.
Dødmannsknapp	Utrustning for årvåkenhetskontroll. Dersom lokomotivføreren ikke reagerer på visse indikeringer, stoppes toget automatisk. Dette er ikke en del av signalanlegget.
Dødseksjon	En kort seksjon som utkoblet hindrer strømvaktaker i å sammenkoble to matestasjoner.
Elektrisk forrigling	Forrigling ved hjelp av en elektrisk strøm som virker på utstyr enten ved å hindre endring direkte eller ved å bryte ordrekretsen.
Elektrisk lås	Utstyr som hindrer endring i en bevegelig del ved hjelp av en mekanisk del som opereres elektrisk.
Elektrisk ordre	Ordregiving ved hjelp av elektriske strømmer.
Elektrisk sporvekselkontroll	Innretning som forbindes til en sporveksels tunger og utrustes med kontakter som kan brukes i forrigling, ordre eller kontrollformål.

BEGREPER	FORKLARING
Elektromagnetisk sameksistens	EMC, utstyrs evne til å fungere tilfredstillende i sin sone, uten å forårsake utålelig elektromagnetisk forstyrrelse på annet utstyr innenfor samme sone.
Elteknisk hus	Samlebegrep for bygning med elektriske installasjoner, som f.eks. relehus, blokkposthytte, radiokiosk med mer.
EMC-skjerm	Forslag 1: Fysisk eller virtuell barriere som forhindrer overføring av elektromagnetiske forstyrrelser mellom følsomme kretselementer. Skjermen skal hindre emisjon fra elektroniske kretser til omgivelsene eller beskytte apparater mot elektromagnetisk innstråling fra omgivelsene. Forslag 2: Skjerm som reduserer den elektromagnetiske påvirkningen av objekter omsluttet av skjermen, eller påvirkningen fra objekter som omslutes av skjermen Forslag fra HSF: "Avgrensning av et område med bestemte krav til grenseverdier for ut- og innstråling elektromagnetiske felter. Skjermen kan bestå skap, kapsling, vegger, luft med angitt avstandskrav, med videre".
Energiforsyning	Energileveranser fra energileverandør via matestasjoner til kontaktledningsnettet.
Enkeltisolert endematet sporfelt	I begge ender av det sporavsnittet man ønsker å kontrollere avisoleres den ene skinne. En spenningskilde tilkobles de to skinnene i den ene enden (tilførselsenden) og tas ut i den andre enden (returenden).
Everksjord	Begrepet benyttes for å beskrive jordnettverk som er tilkoblet everkets beskyttelsesjord.
Fagkyndig person	Person med tilstrekkelig kompetanse og godkjenning til å utføre arbeider på spesifisert anlegg.
Fail Safe	Den egenskapen at anlegget ved feil går til sikker tilstand. Det vil si at ingen sikkerhetskritisk situasjon skal oppstå som følge av feil i anlegget. (Fail to safe).
Falskt signalbilde	Et signal viser et annet begrep enn det tiltenkte.
Fantomsignal	Falskt signalbilde vist på grunn av optiske forhold som refleksjoner, bakgrunnslys etc.
Fasespenning	Spennning mellom nullpunkt og fase.
Fast avspenning	Fast forankring i enden av en ledningspart.
Fiktivt signal	Signal gis kun som balisesignal. Det vises ikke noe optisk signalbilde.

Definisjoner, forkortelser og symboler

BEGREPER	FORKLARING
Filter	Fellesbetegnelse for filterimpedans, impedansspole eller annet filter som høyohmig for sporfeltstrømmen og lavohmig for 16 2/3 Hz, og skal være i stand til i en nærmere spesifisert tid å føre strømmer under unormale forhold som f.eks. kortslutning i kl-nettet. I tillegg bør filterforbindelsen være lavohmig for atmosfæriske overspenninger.
Filterimpedans, impedansspole	Filter som sperrer for signalstrøm og slipper banestrøm igjennom.
Fixavspenning	Fast forankring av en ledningspart nær midtpunktet.
Fjernledning	En 16 2/3 Hz enfaset eller tofaset linjeføring fra omformerstasjon eller kraftstasjon med et høyere spenningsnivå enn på kontaktledningen til transformatorstasjon.
Fjernstyring (CTC)	(Centralised Traffic Control) Styring av signalanlegg fra en togledersentral. Det sendes ordre til, og mottas indikeringer fra et større geografisk område.
Flerbegreps linjeblokk	Linjeblokksystem som gir informasjon om flere blokkstrekninger fremover.
2-begreps blokk:	Et automatisk linjeblokksystem der signalene kan vise: <ul style="list-style-type: none"> • Første blokkstrekning belagt. • Neste blokkstrekning fri.
3-begreps blokk:	Et linjeblokksystem der signalene kan vise: <ul style="list-style-type: none"> • Første blokkstrekning belagt. • Neste blokkstrekning fri, men neste blokkstrekning deretter belagt. • Minst to blokkstrekninger frie.
4-begreps blokk:	Et linjeblokksystem der signalene kan vise: <ul style="list-style-type: none"> • Første blokkstrekning belagt. • Neste blokkstrekning fri, og neste blokkstrekning deretter belagt. • Neste to blokkstrekninger frie. <p>Ved hjelp av ATC-systemet angis i tillegg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neste to blokkstrekninger frie, og neste blokkstrekning deretter belagt. • Minst tre blokkstrekninger frie.
Forandring (modifisering)	Endring i eksisterende anlegg som medfører en utvidelse eller reduksjon i størrelsen av anlegget eller forandring av anleggets virkemåte.
Forbigangsledning	Ledning som fører banestrøm forbi en stasjon eller en seksjon.
Forbikoblingsledning	Ledning som parallellkobles en skinnestreng for å lede banestrømmen forbi et skinnebrudd.

BEGREPER	FORKLARING
Formsignal	Lyssignal hvor lysenes (normalt hvite) innbyrdes posisjon bestemmer signalets betydning.
Forrigling	Gjensidig avhengighet og samspill mellom objekter som sporveksler, signaler etc. som gjør det umulig å bringe disse i posisjoner eller tilstander som er motstridende ut fra trafiksikkerhet (Låsing).
Forriglingskontroll	Kontroll av en funksjon som har innvirkning på ordregiving eller funksjoner til annet utstyr.
Forriglingstabell	En oppgave over alle togveier, signaler og sporveksler mm. som inngår i sikringsanlegget. Av forriglingstabellen skal det framgå hvordan de forskjellige togveiene sikres, hvilke stillere, signaler, sporveksler, isolerte sporfelter mm. som inngår i hver togvei, og deres innbyrdes avhengighet.
Forsiktig kjøring	Signal som betyr at kjøring skal skje med særlig forsiktighet. Signalet brukes for å varsle at toget skal kjøre på kort togspor (avkortet togvei, buttspor eller spor som av andre grunner regnes som særlig vanskelig).
Forsterkningsledning	Ledning parallellkoblet kontaktledningen for å øke ledningstverrsnittet.
Fotgjengerovergang	Planovergang som er bestemt bare for gående.
Frafallsshunt	Motstandsverdien av den største elektriske motstand som forårsaker frafall av sporfelt-releet når den plasseres mellom skinnene i sporfeltet.
Fremskutt forsignalgruppe (FF)	Balisegruppe styrt av forsignal, og plassert på bremseavstand til hovedsignal ved linjehastighet større enn 130 km/t.
Fritt profil	En positiv bekreftelse på at materiell ikke er plassert slik at det er til hinder for tog- eller skiftevei.
Fritt spor	En positiv bekreftelse på at sporet er fritt for materiell.
Funksjonssikker kabel	Kabel med spesielt gode brannhemmende egenskaper, som sikrer strømtilførsel eller signaloverføring under brann. Henviser til IEC 60331serien, kabel skal tilfredstille krav gitt i denne. Serien omfatter funksjonalitetskrav for forskjellige typer kabler ved et vist temperaturforhold.
Førerromssignalering	Signal i førerrommet som gir føreren fullstendig informasjon for framføring av tog.
Føringsveier	Alle kabelgater og fysiske installasjoner som benyttes for fremføring av Jernbaneverkets kabler.

BEGREPER	FORKLARING
Generisk	Med generisk menes stor grad av likhet og overførbarhet mellom komponenter og systemer med hensyn til teknisk oppbygging, virkemåte og sviktårsaker.
Gjennomgangsdrift	Signalanlegget på en stasjon, på en strekning med linjeblokk, som er omkoblet slik at signalene stilles automatisk i stasjonens hovedtogspor.
Gjennomkobling	Signalanlegget er omkoblet for ikke betjent stasjon slik at signalene stilles automatisk i stasjonens hovedtogspor.
Gjensidig forrigling	Forrigling på den låsende del som resultat av posisjon eller tilstand på den låste del.
Gjerde	Stengsel i godkjent utførelse for å hindre adgang til spenningsførende deler.
Gnagersikring	Fysisk sikring for å hindre at gnagere kan skade kabel og teknisk utstyr.
Gnistgap	Overspenningsvern benyttet i høyspenningsanlegg for avledning av impulsoverspenninger.
Godkjent utførelse	En utførelse som av eier er tillatt brukt.
Grindvakt	Enhver tjenestemann som gjør tjeneste som vakt ved planovergang, uansett om denne er sikret ved grunder, veibom eller på annen måte.
Gruppeskap	Fordelingsskap som inneholder vern og regulering av sporvekselvarmeelementene. Kan styre en eller flere veksler.
GSM-R	Ny type digitalt togradioanlegg definert av UIC som en standard for europeiske jernbaner for å ivareta krav til grenseoverskridende trafikk.
Halemagnet	Ved en type linjeblokk benyttes det en halemagnet på siste vogn i toget. Denne brukes til å sjekke at siste vogn er kommet til ankomsstasjonen.
Hazard	En situasjon som kan føre til en ulykke (norsk: Fare).
Hazard analyse	Identifisering og klassifisering av hazarder som bruken av et produkt kan føre til; ("Hva kan skje?") (norsk: Fare-analyse).
Hazard Log	Sikkerhetsavvikslogg.
Hazop	Studie av identifiserte hazarder (fra hazard analyse). Hvordan kan det skje?
Hel togveitløsing	Togvei som er låst inn til toget i sin helhet har passert hele togveien.

Definisjoner, forkortelser og symboler

BEGREPER	FORKLARING
Hengemast	Mast festet til tunneltak eller i åk.
Henger	Metallbånd brukt som kort hengetråd.
Hengeramme	Ramme under åk for feste av utliggerkonsoll.
Hengetråd	Vertikal tråd mellom kontakttråden og bærelinen som kontakttråden er hengt opp i.
Hengetrådtabell	Tabell for hengetråders lengde og innbyrdes avstand avhengig av spennlengde, nedhemg, ledningstrekk og kurveradius.
Hovedjordskinne	Klemme eller skinne for tilkobling av beskyttelsesledere, inkludert ledere for utjevning-forbindelser og eventuelle ledere for driftsjording, slik at disse oppnår forbindelse med jord.
Hovedkobling	Sentralt koblingspunkt der flere lokale forbindelser samles i et felles rack (koblingstavle).
Hovedutjevning-forbindelse	Forbindelse fra langsgående jordleder til skinnegang (via filter).
Hupe	Lydgiver/ horn som er plassert øverst på en blokktelefon.
Hydraulisk ledningsstrammer	En gasshydraulisk strammeordning for å holde konstant strekk i kontaktledningen (Brukes der hvor det ikke er plass til lodder).
Høytaleranlegg	Informasjonsanlegg for å formidle talebeskjeder/ lydmeldinger til de reisende på stasjoner og holdeplasser.
Håndstilt sporveksel	Sporveksel som legges om for hånd.
Impedansespole	Se filterimpedans.
Impedansforbindelse	En potensialutjevning mellom skinnene, også kalt filterimpedans. Brukes i forbindelse med elektrisk banedrift, vanligvis i enden av et sporfelt hvor begge skinnene er isolert, og sørger for at returstrømmen kommer forbi de isolerte skjøtene.
Impulselektrode	Kråkefotelektrode, eller tilsvarende, som opprettes i forbindelse med overspenningsvern, og som i tillegg til å gi forbindelse til jord, er spesielt egnet til å avlede høyfrekvente lynoverspenninger.
Impulsholdespenning	Spenningsnivå som utstyr er dimensjonert til å tåle ved påtrykk av impulsspenning. Impulsholdespenningens størrelse avhenger av driftsspenningen og klassifiseringen av bruksområde for utstyret.
Impulsjord	Begrepet er benyttet for å presisere at det er eller skal være impulselektrode på stedet.

BEGREPER	FORKLARING
Impulsmotstand	Overgangsmotstand mot impulsjord på en impulselektrode for en impulsspenning.
Impulsspenning	Høyfrekevnet spenning, ofte benyttet standard impulsspenning 1,2/50 eller 8/20 μ s.
Indirekte forrigling	Forrigling som er resultat av indirekte virkning av to eller flere forriglingsinnretninger. Det er forriglinger som hver for seg ikke forrigler den første innretningen.
Induksjonsmatet vekselstrømssporfelt	Sporfelt som mates med vekselstrøm gjennom en induktiv kobling.
Informasjonspunkt	Et fast punkt på strekningen som er utstyrt med baliser for overføring av informasjon til lok. Et informasjonspunkt består av høyst fem baliser.
Inndeling av lyssignaler	Inndeling av lyssignaler etter hvilken betydning begrepene de viser har: hovedsignaler, forsignaler, kombinerte signaler, skiftesignaler etc.
Isolasjonskoordinering	Valg av dielektrisk styrke på utstyr i forhold til spenninger som kan oppstå i det systemet der utstyret skal operere, iberegnet omgivelsene og karakteristikken på tilgjengelige vern (IEC 60071-1 - oversatt).
Isolerende materiale	Et materiale som ikke er elektrisk ledende ved den fuktighet, temperatur og øvrige driftspåkjenninger materialet er beregnet for.
Isolerende skinnerkjøt	Skinneskjøt med isolasjon for å hindre strømgjennomgang.
Isolert anleggsdel	Anleggsdel med slik isolasjon, kapsling eller skjerm at den er berøringssikker.
Isolert kapsling	Kapsling som isolerer det innvedige utstyret mot overslag fra høyspenning (kontaktledningsspenning 15 kV).
Isolert skinne	En skinne i et spor som er isolert elektrisk i hver ende og fra den andre skinnen i sporet.
Isolert sporfelt	Den delen av et spor med sporisolering som er avgrenset av isolerte skjøter.
Jord (elkraft)	Det ledende jordsmonn hvis elektriske potensiale pr. definisjon overalt blir betraktet lik null.
Jordingsbryter	Bryter med jordkontakt som kobler en kontaktledningsseksjon til jordledning når bryteren står i utkoblet stilling. I motsetning til jordslutter kan (må være dimensjonert for påregnelig strøm) denne bryter føre strøm til en anleggsseksjon i innkoblet stilling. Se jordslutter.

BEGREPER	FORKLARING
Jordslutter	Mekanisk koblingsapparat som er beregnet for jording av anleggsdeler, og som er i stand til i en nærmere spesifisert tid å føre strømmer under unormale forhold som f.eks. kortslutning, men som ikke er beregnet til å føre strømmer under normale forhold.
Kabelanlegg	Alle typer kabler som er oppkoblet langs, eller i forbindelse med Jernbaneverkets infrastruktur.
Kabelfritt profil	Område hvor kabellegging er forbudt. 2500mm ut til hver side fra spormidtd og ned til en dybde av 900mm under skinneoverkantplan.
Kabelgjennomføringer	Område hvor kabel føres gjennom annet medium som vegg, tak, fylling osv.
Karakteristisk impedans	Beskriver forhold mellom spenning og strøm over en uendelig lang transmisjonslinje.
Klatrevern	Installasjon som hindrer uautorisert klatring i master.
Klave	Innretning til å låse en sporveksel.
Klemme	Press- og skruforbindelse i kontaktledningsanlegget.
Koaksialkabel	Kabel som i jernbanen benyttes for overføring av radiosignaler
Koblingsanlegg	Samleskinneanlegg med full bryter-, vern- og kontrollutrustning for innkommende og utgående linjer.
Koblingshus	Separate 15 kV koblingsanlegg plassert i elektriske knutepunkt for å bedre seksjonering og vern av kontaktledningen.
Koder	En innretning montert mellom signal og tilhørende informasjonsbalise. Koderen omsetter signalbildet til en hastighetsinformasjon i balisene. Kodene kan også brukes til å styre avstandsinformasjon i balisene.
Kodet sporfelt	Pulssporfelt hvor antall, frekvens, polaritet eller varighet av pulsene eller kombinasjoner av disse parametre hver for seg eller sammen bestemmer reaksjonen i mottagerinnretninger som er justert for og koblet til kretsen.
Kombinert elektrisk lås og kontroll (rigel)	En enhet som fungerer både som elektrisk lås og kontrollkrets.
Kondensatorbatteri	Batteri av kondensatorer plassert enten i serie eller parallell med kontaktledningen.
Kontaktledning	Bæreline, hengetråder og kontaktråd.

BEGREPER	FORKLARING
Kontaktledningsanlegg	Komplette ledningsanlegg med fundamenter, ledninger, kabler, master, utliggere, åk, fester, brytere, sugetransformatorer, impedansspoler, skinneforbindere og jordinger etc.
Kontaktledningsbryter	Kontaktledningsbryter er en skillebryter eller lastskillebryter som benyttes til å seksjonere eller koble ut deler av kontaktledningsanlegget.
Kontaktlednings-impedans	Impedans i banestrømmens elektriske krets.
Kontaktledningspart	Kontaktledning med avspenning i begge ender.
Kontakttråd	Tråd som er opphengt over sporet, og som strømvaktakerens kontaktstykker glir mot.
Kontakttrådshøyde	Kontakttrådens høyde målt vinkelrett på skinneoverkantplanet.
Kontroll	Kontroll, vanligvis med elektrisk kontrollutstyr, av den faktiske tilstand eller posisjon på en innretning.
Kontroll av overensstemmelse	Kontroll som bekrefter at det er overensstemmelse mellom et objekts faktiske posisjon og ordrestyret.
Kontrollkretser	Elektriske kretser som brukes i kontrollutstyret for tilstands/posisjonskontroll.
Kontrollutstyr	Utstyr som kreves for kontroll av en innretning eller en gruppe av innretninger.
Kontrollås	Lås for sporveksel/sporsperre som er laget slik at sporvekselen/sporsperren må ligge i bestemt stilling for at låsen skal kunne låses og kontrollåsnøkkelen tas ut.
Kontrollåst sporveksel/sporsperre	Sporveksel/sporsperre med kontrollås som hindrer omlegging av sporvekselen/sporsperren. Sporvekselen/sporsperren anses som kontrollåst bare når kontrollåsnøkkelen er tatt ut av låsen.
Kryss	Et punkt hvor to kontakttråder krysser hverandre for samtidig berøring av strømvaktaker og hvor kontaktrådene kan bevege seg i forhold til hverandre i lengderetningen.
Kryssingslåsing	Tidsforsinkelse ved fjernstyring som sperrer oppsetting av en togvei over en annen togveis sikkerhetssone en viss tid etter at denne er utløst.
Kråkefot	Jordelektrode fordelt på forgreininger ut fra et senterpunkt, se også impulselektrode.
Kurvestrekk	Den horisontale kraft som kontaktledningen utøver på en utligger eller et avtrekk.

Definisjoner, forkortelser og symboler

BEGREPER	FORKLARING
Lampekontroll	Utstyr som indikerer hvorvidt en lampe er tent eller slokt.
Langlinjekabel	Kabel for overføring av telekommunikasjonssignaler over lengre strekninger.
Langsgående jordleder	Jordleder forlagt parallelt med jernbanetraseen. Alle utsatte ledende deler kobles til langsgående jordleder.
Langsspenning	Spenning mellom to geografisk adskilte punkter på en leder. Benyttes normalt som spenning mellom leder og jord. (Langsspenning omtales ofte som common mode spenning).
Lastskillebryter	En lastbryter som i åpen stilling oppfyller de krav til isolasjonsnivå som stilles til en skillebryter.
LCC	Se Livsløpskostnad.
Ledning	Tråd, leder eller kabel eller line anvendt i elektrisk anlegg eller annen konstruksjon.
Lenkingsavstand	Avstand fra lenkingsbalise til nærmeste etterfølgende balisegruppe. Se Lenkingsbalisegruppe.
Lenkingsbalise	Se Lenkingsbalisegruppe.
Lenkingsbalisegruppe (L)	Balise eller gruppe av baliser som er utplassert for å oppdatere lenkingsavstand/målpunktavstand.
Lett direksjonstag	Se direksjonstag.
Likestrømssporfelt	Sporfelt som mates med likestrøm.
Line	Flertrådet leder anvendt som luftledning.
Linjeblokk	Et teknisk system som skal sikre at hovedsignaler kan vise kjørtil en blokkstrekning bare for et tog om gangen. Signal "Kjør" fra et hovedsignal mot en blokkstrekning skal kontrollere at blokkstrekningen er fri.
Linjespenning	Spenning mellom to faser.
Litra	Kombinasjonen av bokstaver som brukes for merking av signaler mm. (Avledet av gresk for bokstav.)
Livsløpskostnad (LCC)	(Life Cycle Cost) Totalkostnad for et produkt summert over produktets levetid. (Vedlikeholdskostnader er inkludert.)
Lodd (loddssats)	Vekt i den bevegelige ende av en ledningspart.

BEGREPER	FORKLARING
Lokal frigiving, Lok	Et definert sporområde der alle sporveksler og sporsperrer er frigitt for lokal omlegging.
Lokal jordleder	Jordleder hvor flere utsatte ledende deler eller større ledende konstruksjoner kobles til. Lokal jordleder er koblet til langsgående jordleder.
Lokal omlegging	Ordre om omlegging av sporveksel gis med lokalomstillinger.
Lokal telekabel	Kabel som forbinder endeutstyr og som benyttes som forbindelse til nærmeste koblingspunkt for langlinjekabel, fiberkabel eller transmisjonsnett.
Luftseksjon	Et spenn hvor to møtende ledningsparter er ført parallellt uten elektrisk forbindelse.
Lyssignal	Signalinformasjon som overføres fra spor til tog via signallys.
Lås	Innretning som hindrer endring i en annen innretnings tilstand eller posisjon.
Låst sporveksel	Sporveksel med tilskrudd og låst klave som hindrer omlegging av sporvekselen. Sporvekselen anses som låst bare når nøkkelen er tatt ut av låsen og oppbevart på betryggende måte.
Magasinert ordre (magasinering)	Ordre som lagres og utføres når betingelsene er oppfylt, f.eks. magasinering av kryssing.
Magnetlås	Se Rigel.
Manuell togveitløsing	Utløsing av togvei med en tidsforsinkelse på tid (ved JBV: 90 s) uten at tog kjører på togveien.
Mastetabell	Tabell for nødvendige data for oppsetting av mast.
Mastevarsler	Fjærende tau som er opphengt ca. 2 m fra mast som står nærmere spor enn normalt.
Mateenhet	Samlebetegnelse for omformeraggregat, krafttransformator og generator i kraftstasjon, inkludert utrustning (brytere, vern og kontrollutrustning og for omformeraggregater også transformatorer) for hver enkelt enhet.
Matekabel	Kabel mellom 15 kV koblingsanlegg (både i matestasjon og koblingshus) og kontaktledning.
Mateledning	Matekabel forlagt som luftledning.
Matepunkt	Tilkoblingspunkt for matekabel eller mateledning til kontaktledning.

BEGREPER	FORKLARING
Matestasjon	Fellesbetegnelse for omformerstasjoner, kraftverk og transformatorstasjoner som forsyner kontaktledningen med banestrøm.
Matestrekning	Banestrekning mellom to matepunkter.
Medrettet sporveksel	Sporveksel som har tungene vendt med kjøreretningen. Tungene må ligge riktig i forhold til det sporet toget kommer fra eller sporvekselen være oppkjørbar.
Metalloksidavleder	Overspenningsvern som har ikke lineære metall-oksid resistanser koblet i serie og / eller parallell.
Midlertidige anlegg	Anlegg som benyttes maksimum i et år.
Monitorer	Del av informasjonsanlegg for visning av fri tekst på skjerm.
Montasjemål	Mål for komponenters høyde over et referansepunkt, for eksempel skinneoverkant.
Motrettet sporveksel	Sporveksel som har tungene vendt mot kjøreretningen. Tungenes stilling avgjør hvilket spor toget kommer til å kjøre inn på.
Nedheng	Den loddrette avstand mellom kontaktråden og den rette linje mellom dens opphengingspunkter når kontaktråden er under denne linje.
NX (eNtrance - eXit)	Utpeking av togvei ved å angi togveiens begynnelsepunkt og sluttpunkt.
Nødlis	Felles betegnelse for alle typer lys med alternativ strømkilde som er installert til bruk i tilfelle svikt i normalbelysningen eller hovedkraftforsyningen.
Nødradio	Redningsetatenes radiosambandssystem
Nødsamband	Samband som er viktig i tunneler i beredskapsøyemed, men som normalt ikke benyttes i forbindelse med togframføring. Eksempler på nødsamband er nødradio og nødtelefon
Nødtelefonanlegg	Telefonanlegg i nyere tunneler med fastmonterte apparater som kan benyttes for å komme i kontakt med ansvarlig togleder/ TXP for den aktuelle strekning.
OC (Order Control)	Den delen av et sikringsanlegg som tar imot ordre fra togleder eller togekspeditør.
Offentlig planovergang	Planovergang i offentlig vei, dvs vei som står under administrasjon av offentlig myndighet.

Definisjoner, forkortelser og symboler

BEGREPER	FORKLARING
Omformerstasjon	En installasjon som mater kontaktledningen med banestrøm ved å omforme energien fra 50 Hz trefase til 16 2/3 Hz enfase.
Områdestyring	Styring av et begrenset område på en større stasjon eller strekning.
Oppkjørbar sporveksel	Sporveksel som tillater oppkjøring uten at sporvekselen skades eller at tog sporer av. En ikke oppkjørbar sporveksel tåler ikke dette.
Oppkjøring av sporveksel	Kjøring over en sporveksel i tungespissens retning når denne er lagt i stilling til nabospor.
Oppstrekk	Den loddrette avstand mellom kontaktråden og den rette linje mellom dens opphengingspunkter når kontaktråden er over denne linje.
Ordre	Operasjon som påvirker ett eller flere objekter. Det kan være omlegging av en enkelt sporveksel eller legging av en togvei, som påvirker flere signaler og sporveksler.
Ordregivingsutstyr	Utstyr som betjenes manuelt for å gi ordre. Dette kan for eksempel være stiller, bryter, vender, trykknapp, nøkkel m.m.
Ordrekrets	Elektriske kretser som brukes i ordregiving.
Overgangsmotstand for jordingsanlegg	Resistansen mellom jordingsanlegget og nøytral jord.
Overlapp	Se Sikkerhetssone.
Overspenning	En spenning mellom faseleder og jord, eller mellom faseledere med toppverdi som overskrider tilsvarende høyeste toppverdi for utstyr (IEC 60071-1 - oversatt).
Overspenningsavleder	Apparat som begrenser spenningsforskjeller over et gitt nivå.
Overvåkingskort	Elektronisk kort som overvåker tilstanden til varmeelementene i en sporvekselvarmegruppe.
Parallellbalise	Balise som mottar informasjon fra sikringsanlegget på parallell form.
Parallellfelt	Spennlengde med 2 parallelle kontaktråder.
Passasjekontroll	En forriglingsmessig elektrisk kontroll på at materiell har passert et definert punkt.
Patchepanel	Termineringsenhet for fiber eller koaxkabel.
Patchesnor	Benyttes i patchepanel for å forbinde fiberkabel eller koaxkabel med annen kabel eller teknisk utrustning.
P-bortflytting	Se Bortflytting.

BEGREPER	FORKLARING
Planovergang	Kryssing i plan mellom jernbane (herunder sidespor, havnespor o.l.) og vei.
Plattformbelysning	Armaturer som belyser publikumsarealer på stasjoner og holdeplasser.
Posisjonsinformasjon	Informasjon om togets posisjon på sporet i forhold til plassering av hovedsignaler.
Posisjonskontroll	Kontroll av en eller flere posisjoner i en innretning.
Privat planovergang	Planovergang som en eller flere eiendomsbesittere er gitt bruksrett til.
Profil	En høyde- og kurveavhengig avstand fra spormidtt til sidene av sporet.
Psometrisk støystrom	Måltall for støy i taleområdet. Filtrereres for å forhindre støy på talesamband.
Pulssporfelt	Sporfelt som mates med strøm som regelmessig slås av og på, gjerne med reversert polaritet, og reagerer på den totale effekten strømpulsene gir i mottagerinnretningene uten hensyn til frekvens og pulsens varighet.
Pupinspoler	Overføring av tale på lange transmisjonslinjer i kabel krever at transmisjonslinjens induktivitet økes. Dette gjøres ved å innføre pupinspoler med jevne mellomrom på transmisjonslinjen.
Radioanlegg	Telefonanlegg som overfører elektronisk informasjon trådløst.
Radiofrekvenser	Frekvenser som egner seg for å overføre elektroniske signaler gjennom luft, måles i Hz.
Radiolinjeanlegg	Radiobasert transmisjonsanlegg som overfører elektronisk informasjon trådløst, og som benyttes der det ikke er hensiktsmessig å benytte kabel.
Radiomast	Fast installasjon til å montere antenner for radiosystemer.
Rasvarslingsanlegg	Del av sikringsanlegg som skal varsle ras i skinnegangen.
Rasvarslingsgruppe (RVG)	Balisegruppe som har som oppgave å overføre informasjon fra rasvarslingsanlegg.
Reduksjonsfaktor	En matematisk faktor som benyttes ved konstruksjon av telekabel for å redusere den spenning som oppstår ved forlegning langs elektrifiserte jernbaner.
Relèhus/relèskap	Skap, bygning, kiosk som inneholder teknisk utstyr.

BEGREPER	FORKLARING
Repeterbalise	Balise som gjentar, og eventuelt oppdaterer, informasjon fra foregående balise.
Repetersignal	Repeterer tilhørende hovedsignals signalbilde.
Reservestrømforsyning	Forsyningssystem beregnet på å opprettholde funksjonen av en installasjon, eller en del av en installasjon, ved avbrudd i den normale strømtilførsel, av andre grunner enn personers sikkerhet. [NEK 400].
Reservestrøms-transformator	Transformator (16kV/0,23kV) for reservestrømforsyning til el-teknisk hus.
Responstid	Tiden fra en hendelse inntreffer til en gitt sekvens av operasjoner er gjennomført.
Restspenning	Se avledningsnivå.
Retningsforrigling	Forrigling som hindrer endring av tillatt kjøreretning på en strekning.
Returkabel	Returledning forlagt som kabel.
Returledning	Ledning som er parallellkoblet skinne for å redusere banestrømmen i den.
Returstrøm	Strøm gjennom skinnegangen/returledning fra forbruker til matestasjon.
Returstrømkrets	Den strømkrets som banestrømmen gjennomløper fra forbruker til matestasjon.
Rigel	Stengeinnretning som hindrer omlegging av sporveksel/sporsperre, og som frigis fra fjernstyringsentral eller stillerapparat, også kalt magnetlås.
Ringjord	Jordelektrode etablert som sammenhengende ring rundt/under bygninger/fundamenter.
Roterende omformeraggregat	Aggregat som omformer elektrisk energi fra 50 Hz trefase til 16 2/3 Hz enfase ved hjelp av roterende elektriske maskiner; en motor er tilkoblet en generator via en felles aksel.
Rådegravsvarmeelement	Varmeelement/varmekabel som er mekanisk beskyttet, til oppvarming av rådegraven for å sikre feilfri funksjon av drivmaskinen ved kulde, is og snø.
Safety Case	En dokumentert beskrivelse av hvordan et produktet tilfredsstiller spesifiserte sikkerhetskrav.

BEGREPER	FORKLARING
Samlelås	Innretning for oppbevaring av kontrollåsnøkkel (nøkler) med sikkerhetslås eller sperremagnet som sperrer kontrollåsnøkkelen (nøkklene) i samlelåsen. Den inngår i låsesystemer for A, B, C, D og S - lås.
Seksjon	Del av kontaktledning som ved hjelp av bryter kan adskilles elektrisk fra den øvrige del.
Seksjonering	Elektrisk oppdeling av kontaktledningen med seksjonsfelt eller seksjonsisolator.
Seksjonert langsgående jordleder	Langsgående jordleder seksjonert av hensyn til banestrømmens returkrets eller av hensyn til funksjonen til sporfeltene.
Seksjonsfelt	Vekslingsfelt hvor to seksjoner er elektrisk isolert fra hverandre.
Seksjonsisolator	Isolator i kontaktledningen som kan passeres med hevet strømvaktaker.
Sekvensiell forrigling	Forrigling som krever betjening i en spesiell rekkefølge.
Selvslukkende kabel	Kabel med brannhemmende egenskaper som gjør at dersom kablet brenner, skal den slukke når kilden til brannen fjernes, ref. til [IEC 332].
Sentralisert Trafikk Kontroll	Se Fjernstyring.
Sentralstilt sporveksel	Sporveksel som kan legges om fra stillerapparat eller fra et fjernstyringsanlegg.
Seriebalise	Balise som mottar informasjon fra sikringsanlegget på seriell form.
Sideavvik	Summen av kontaktledningens mekaniske/statiske utslag og vindutblåsning.
Sideinnmating	Mating av banestrøm uten bruk av koblingshus.
Signal	Definert tegn som angår togframføring og formidles til personale som er kompetent til å forstå og rette seg etter det. Et signal kan være akustisk og/eller visuelt. Benevnningen signal uten noen tillegg betegner vanligvis visuelle signaler. Det utvidede begrepet "signal" brukes om faste installasjoner med hvilke de definerte tegn vises visuelt, for eksempel hovedsignal, avgangssignal osv.
Signalanlegg	Komplett anlegg eller deler av anlegg. Samlebetegnelse for sikringsanlegg, linjeblokk, veisikringsanlegg, fjernstyringsanlegg, skiftestillverk, mm.
Signalkontroll	Se Lampekontroll.

BEGREPER	FORKLARING
Signallanterne	Innretning i en forseglet enhet som inkluderer alle deler som trengs for å vise et signallys: lampe, lampesokkel, linser, farget glass, tilkoblingsterminaler, lysdioder, optiske fibre etc.
Signallys	Lysende indikering som utgjør en del av eller hele signalet.
Signalstrekning	Strekningen mellom to signaler for kjøring i samme retning.
Sikkerhetssone	En definert strekning bortenfor slutt punktet for en togvei. Ingen togvei kan være stilt i sikkerhetssonen, og den skal være fri for materiell.
Sikksakk	Avstanden fra kontaktråden i utliggeren til en linje vinkelrett på skinneoverkantplanet i spormidt.
Sikret skiftevei	En skiftevei der sentralstilte sporveksler er sikret i avhengighet til dvergsignal.
Sikret togvei	En togvei der sporvekslene er sikret i avhengighet til et hovedsignal i henhold til forriglingsregler.
Sikringsanlegg	Anlegg som tjener til å sikre kjøring av tog og skift. Sikringsanlegget kan bestå av stillverk med hovedsignaler for inn- og utkjøring, sporisolering i togsporene og sentralstilte sporveksler/sporsperrer. Sikringsanlegget kan også bestå av et enkelt innkjørsignal. Håndstilte sporveksler/sporsperrer som inngår i sikringsanlegget har rigel eller kontrollås.
Skifteradioanlegg	Radioanlegg som kan benyttes av skiftepersonell.
Skiftestillverk	Sikringsanlegg uten togveier, kun sikring av skifteveier.
Skiftevei	“Vei” initiert og avsluttet ved skiftesignaler.
Skinnebryter	Bryter for kortslutning av en sugetransformators sekundærvikling.
Skinneforbindelse	Langsgående leder over mer enn 1 skinneskjøt.
Skinneforbinder	Forbindelse som sikrer elektrisk forbindelse fra en skinne til en påfølgende skinne.
Skinnejord	Begrepet benyttes for å beskrive jordnettverk som er tilkoblet jernbanens drifts- og beskyttelsesjord.
Skinneoverkantplan - SOK	Et tenkt plan som berører begge skinnetoppene i et spor.
Skjerm	Ramme med netting i godkjent utførelse for å hindre berøring av spenningsførende deler.

BEGREPER	FORKLARING
Skjøteløse sporfelt	Sporfelter som ikke benytter isolerte skjøter for å avgrense utstrekningen på sporfeltet. Sporfeltet mates med audiofrekvent (Høyfrekvent). vekselstrøm.
Sluttpunkt	Signal, skilt eller merke som markerer slutten for en togvei.
Slyngfelt	Avstand mindre enn 5,0 meter fra spormidtd på elektrisk dreven jernbane. Område som i teorien kan bli berørt ved brudd i eller nedfall av kontaktledningen.
Sone	Et fysisk eller virtuelt adskilt område som angir et gitt elektromagnetisk miljø (isolasjonsnivå, støynivå, skjermingsgrad, med mere).
Sonegrensebryter	Automatisk virkende 3-polet effektbryter for dødseksjon mellom to matepunkter.
Spennlengde (spenn)	Avstanden mellom en lednings nærmeste opphengingspunkter.
Sperring av linjeblokk	Forrigling som hindrer at det kan stilles signal for kjøring på en blokkstrekning.
Sperring av togspor	Forrigling som hindrer at signal kan stilles for kjøring inn i et togspor.
Spesiell forrigling	Forrigling mellom to deler som resultat av en spesiell posisjon eller tilstand på andre deler.
Spordiagram	Grafisk framstilling hvor sporet er gjengitt skjematisk og som tillater kontinuerlig overvåking av forskjellig utstyrs tilstand og togs posisjoner.
Sporfelt	En elektrisk krets hvor skinnene i en seksjon av sporet er en del av kretsen, vanligvis med strømkilde tilkopleet i den ene enden og et sporfeltrelè i den andre.
Sporfeltrelè	Relè som mottar hele eller deler av effekten for tiltrekk fra en krets hvor sporet er en vesentlig del av kretsen og som påvirkes av tog på skinnene.
Sporhund	Innretning for å detektere sporfeltstrøm med en gitt frekvens. (Ved JBV brukes som oftest 95 Hz og 105 Hz).
Sporisolerin	Sporisolering vil si at skinnene er isolert fra hverandre slik at det ikke er elektrisk ledende forbindelse mellom skinnestrengene og skinnedeler i samme stokkskinne.
Sporsperre	Sporsperrer skal hindre at rullende materiell kommer inn i middel til nabospor enten ved å stoppe materiellet før dette skjer, eller som siste utvei å avspore materiellet. Sporsperrer kan plasseres på en eller begge skinner, og skal styre avsporingen slik at avsporing skjer bort fra nabosporet.

BEGREPER	FORKLARING
Sporvekselbelysning	Belysning av sporvekselområde.
Sporvekseldrivmaskin	Se Drivmaskin.
Sporvekseldrivmaskin med sveiv	Sporvekseldrivmaskin som ved bortfall av normal kraftforsyning under visse forutsetninger kan betjenes med sveiv eller lignende innretning.
Sporvekselgruppe (SVG)	Hastighetssignalbalisegruppe som har som oppgave å angi målhastighet ved sporveksler som ligger i avvikstilling.
Sporvekselkontroll	Kontroll av posisjonen på tungene i en sporveksel. Mellomrommet mellom stokkskinne og tiliggende tunge skal ikke overstige 3 mm når tungen ligger i endestilling.
Sporvekselvarme	Elektrisk oppvarming av sporveksel for å sikre feilfri funksjon ved kulde, is og snø.
Sporvekselvarmeanlegg	Komplett fordelingsskap, varmeelementer (stokk/tungeskinne) og eventuelt transformator.
Stasjonsmanøvrering	En driftsituasjon hvor sikringsanlegget på en stasjon på fjernstyrt strekning, betjenes av stillverksvakt under ordre/kommando fra togleder.
Stasjonsradioanlegg	Radioanlegg som kan benyttes av stasjonspersonell.
Stasjonstyring	En driftsituasjon hvor sikringsanlegget på en stasjon på fjernstyrt strekning, betjenes av togekspeditør.
Statisk omformeraggregat	Aggregat som omformer elektrisk energi fra 50 Hz trefase til 16 2/3 Hz enfase basert på kraftelektronikk.
Statisk avstand	Varig minsteavstand mellom spenningsførende del og ikke spenningsførende del.
Stillerapparat	Betjeningsutstyr/grensesnitt hvor ordre om sikring av togvei/skiftevei sendes til sikringsanlegg. Sikringsanleggets status indikeres på stillerapparatet.
Stillverk	Se Sikringsanlegg.
Stokkskinnevarmeelement	Varmeelement/varmekabel som er mekanisk beskyttet, som hindrer at is og snø legger seg på stokkskinnen.
Strekk	Den kraft en ledning er strammet med.
Strever	Skråstøtte for avstiving av mast.
Strømbru	Leder som forbinder kontakttrådene henholdsvis bæreline i et vekslingsfelt eller kryss.

BEGREPER	FORKLARING
Strømsstige	Leder som forbinder bæreline med kontaktråd.
Sugetransformator	En strømtransformator med omsetningsforhold 1:1 med primærvikling for kontaktledningsstrømmen og sekundærvikling for returstrømmen. Sugetransformatoren bidrar til å styre returstrømmen til å følge jernbanetraseen.
Svevende kryss	Kryss som ikke har utligger nær krysningspunktet.
Systemhøyde	Avstand mellom senter bæreline og senter kontaktråd målt ved utligger.
Systemspenning	Effektivverdien av spenningen mellom to faser (ytterledere).
Systemtegninger	Detaljtegninger, sammenstillingstegninger og oversiktstegninger av systemer og komponenter som er godkjent av Jernbaneverket Hovedkontoret.
Særlig hastighetsgruppe (SH)	Balisegruppe som øker togs tillatte maksimale kjørehastighet i forhold til tidligere mottatt informasjon fra signalgruppe ved hovedsignal.
Teleanlegg/ system	Komplett anlegg eller deler av anlegg (Samlebetegnelse for teletekniske bygninger/-rom, kabelanlegg, transmisjonsanlegg, telekommunikasjonsanlegg for togframføring, radioanlegg, toginformasjonsanlegg med mer.)
Telefonanlegg for togframføring	Telefonanlegg som benyttes for kommunikasjon i forbindelse med ordregivning mellom togleder/ TXP og lokfører.
Telefonsystem for togleder (TLT)	Spesielt utviklet system for å samle alle telefonsystemene som togleder benytter i en egen terminal.
Telekabler	Kabler til overføring av kommunikasjonssignaler.
Teletekniske bygninger og rom	Alle rom hytter eller hus som inneholder teletekniske installasjoner.
Tilbakemating	Tog som mater tilbake energi til kontaktledningen ved bruk av regenerativ brems.
Tilbakestillingsmekanisme	Innretning som muliggjør tilbakestilling av utstyr til utgangsstilling (Reset).
Tiltreksshunt	Motstandsverdien av den største elektriske motstand som hindrer at sporfelt-releet trekker når den plasseres mellom skinnene i sporfeltet.
Toganviseranlegg	Anlegg på stasjoner og holdeplasser som visuelt formidler trafikkinformasjon til de reisende.

BEGREPER	FORKLARING
Togekspeditør	Togekspeditør har ansvaret for å overvåke og sikre togfremføringen og annen virksomhet på egen stasjon og tilstøtende ikke fjernstyrte blokkstrekninger.
Toginformasjonsanlegg	Felles betegnelse på alle systemer i forbindelse med trafikkinformasjon i Jernbaneverket.
Togleder	Togleder har ansvaret for å overvåke og lede togfremføringen og annen virksomhet som har betydning for trafikksikkerheten.
Toglederområde	Definert strekning som togleder har ansvaret for.
Togradioanlegg (SCANET)	Jernbaneverkets godkjente radiosystem for kommunikasjon mellom togleder og lokfører.
Togshunt T - togshunt: G - togshunt:	<p>Motstandsverdien av forbindelsen mellom to skinner i et sporfelt gjennom akslene på et tog.</p> <p>For stasjonssporfelter og for linjen er dette den motstanden som representerer motstanden som finnes mellom skinnhode, hjulring og aksel.</p> <p>Dette er en betegnelse som angir strøml lekkasje (avledning) mellom skinnestrengene i et sporfelt og angis i S/km.</p>
Togtelefonanlegg	Telefonanlegg bestående av telefonkontakter plassert langs sporet med 1400m mellomrom. Kontaktene henger parallelt på et par i langlinjekabelen, og ved å benytte et eget apparat skal man direkte komme i kontakt med togleder/ TXP som har ansvaret for denne strekningen.
TogTelegramSystem (TTS)	TTS-applikasjonen er en del av Jernbaneverkets elektroniske meldingssystem og brukes til å sende og motta ordre om toggangen (togtelegram).
Togvarmeanlegg	Anlegg som sørger for at parkerte passasjervogner/godsvogner får strømtilførsel til belysning, varme, aggregater osv. Nominell spenning er 1000V.
Togvarmepost	Skap med tilkobling av bevegelig gummikabel for tilkobling av strøm til passasjervogner/godsvogner. Kan også inneholde brytere for inn- og utkobling av spenning og eventuelt varsellamper for driftsstatus.
Togvarsling	Innretning som varsler neste sikringsanlegg om at et tog kan være på vei mot dette området (blinkende blokklampe).
Togvei	Det eller de spor eller den eller de deler av spor som er bestemt for det enkelte togs kjøring på stasjon.

BEGREPER	FORKLARING
Togveilåsing (før togpassasje)	Låsing av en togvei som forhindrer endringer i sporveksler i en togvei og sporveksler som leder til togveien med det samme togveien er stilt.
Togveilåsing (under togpassasje)	Låsing av en togvei som forhindrer endringer i sporveksler i en togvei og sporveksler som leder til togveien når det er tog på togveien.
Togveistiller	Stiller eller trykknapp med rødt håndtak. Brukes for innstilling og utløsning av togvei.
Trafosville	Spesiell sville med plass til transformator og kabelføringer for sporvekselvarme.
Transformatorstasjon	En installasjon som mater kontaktledningen med banestrøm ved å transformere ned spenningen fra fjernledningens nivå til kontaktledningens 15 kV.
Transmisjonsanlegg	Anlegg for overføring av lyd, tekst, bilder eller andre data ved hjelp av lys, radiosignaler eller andre elektromagnetiske signaler.
Transmisjonsmedium	Metalliske/optiske ledere eller eter.
Transmisjonsutstyr	Det utstyr som kobles til transmisjonsmedium.
Trestruktur	Radialnett, strålenett.
Tungekontroll	Se Sporvekselkontroll.
Tungelåsing	Mekanisk sperring i sporvekselen (hake, palstengsel, eller mekanisk låsing i drivmaskinen) som holder tilliggende tunge fast i endestilling.
Tungesikret sporveksel	Sporveksel som er satt i slik avhengighet til hovedsignal og/eller dvergsignal, at sporvekselen ikke kan legges om når signalet tillater kjøring over sporvekselen.
Tungeskinnevarmeelement	Varmeelement/varmekabel som er mekanisk beskyttet, som hindrer at is og snø legger seg på tungeskinnen.
Tunnelradioanlegg	Eget anlegg for å skaffe radiodekning i tunnel.
Tverrforbinder	Leder som danner elektrisk forbindelse på tvers mellom 2 eller fler skinnestrenger.
Ur	Informasjonsanlegg for å vise klokkeslett.
Uteenhet	Bærbar radioenhet som benyttes av brukerne for å få kontakt med radionett.
Utjevningsforbindelse	Forbindelse fra utsatt ledende del til jordleder.

BEGREPER	FORKLARING
Utligger	Konstruksjon som bærer kontaktledningen og som er isolert fra festepunktene.
Utliggertabell	Tabell med data for sammenbygging og montering av kontaktledningsmateriell.
Utliggeråk	Kort åk med mast i en ende for opphenging av kontaktledning for 2 spor.
Utsatt (ledende) anleggsdel	Ledende del som lett kan berøres, og som normalt ikke er spenningsførende, men som kan bli spenningsførende som følge av feil. [NEK 400].
Utslag	Kontakttrådens avstand midt i et spenn fra en linje vinkelrett på skinneoverkantplanet i spormidt målt uten vind.
Varistor	Metalloksidavleder for lavspenningsnett (lavere merkespenning og ytelse).
Varseltone i skifteradiosystemet	En spesiell tone som indikerer at talesambandet er funksjonelt mellom skiftepersonell.
Vedlikeholdsradio-anlegg	Radioanlegg som kan benyttes av egne håndholdte enheter for drift og vedlikeholdspersonell langs sporet eller tog/ lok som har installert SCANET togradio.
Vekselsperring	Sentralstilt sporveksel som er satt i avhengighet til isolert sporfelt slik at sporvekselen ikke kan sentralstilles når sporfeltet er belagt.
Vekselstrømssporfelt	Sporfelt som mates med vekselstrøm.
Vekslingsfelt	Et spenn hvor to møtende kontaktledningsparter er ført parallellt før de avspennes.
Ventehastighet	Hastigheten kodet i baliser som tillatt hastighet etter neste målepunkt.
Vernenivå	Se avledningsnivå.
Vippe	Se balansearm.
Y-line	Kort line som bærer horisontalstaget og kontakttråden ved utligger. Gjelder ikke for System 20 og System 25.
Åk	Konstruksjon av stål med mast i hver ende for opphenging av kontaktledning.

3 SYMBOLER

Aktuelle symboler for prosjektering og bygging av anlegg beskrevet i dette regelverket hentes fra de øvrige bøker i [JD 5xx].